

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XLVII. Synodi Pontigonensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

TITVLVS XLVIII.

Synodi Pontigonensis.

SYNODVS QVÆ FVIT ACTA APVD

Ticinum palatium anno incarnationis dominice DCCCLXXVI. Indictione IX. mense Februario; & postea fuit confirmata ipsa Synodus apud Pontigonem, cum Missis Domni Apostolici Iohannis aliisque multarum provinciarum Episcopis.

ELECTIO KAROLI IMPERATORIS AB ITALICI EPISCOPI ET CETERIS CONFIRMATA.

Gloriosissimo & à Deo coronato, magno & pacifico Imperatori, Domino nostro Karolo perpetuo Augusto, nos quidem omnes Episcopi, Abbates, Comites, ac reliqui, qui nobiscum conveniunt, Italici regni optimates, quorum nomina generaliter subter habentur inserta, perpetuam optant prosperitatem & pacem. Iam quia divina pietas vos beatorum principum Apostolorum Petri & Pauli interventione per vicarium ipsorum Dominum videlicet Iohannem summum Pontificem & universalem Papam spiritualémque patrem vestrum ad profectum sanctæ Dei Ecclesiæ nostrorumque omnium invitavit, & ad imperiale culmen sancti Spiritus iudicio provexit, nos unanimiter vos protectorem, dominum, ac defensorem omnium nostrum eligimus: cui & gaudenter toto cordis affectu subdi gaudemus, & omnia quæ ad profectum totius sanctæ Dei Ecclesiæ nostrorumque omnium salutem decernitis & sancietis, totis viribus, annuente Christo, concordi mente & prompta voluntate observare promittimus.

Et subscripserunt illi qui in Italia adfuerunt.

Anspertus sanctæ Mediolanensis Ecclesiæ Archiepiscopus subscripsi.
Iohannes sanctæ Aretinæ Ecclesiæ humilis Episcopus subscripsi.
Iohannes Episcopus sanctæ Ticinensis Ecclesiæ subscripsi.
Benedictus Cremonensis Episcopus subscripsi.
Teudulfus Tertonenis Episcopus subscripsi.

Adalgaudus Vercellenis Episcopus subscripsi.
Azo Eporediensis Episcopus subscripsi.
Gerardus exiguus in exigua Laudensi Ecclesia Episcopus subscripsi.
Hilduinus Astensis Ecclesiæ Episcopus subscripsi.
Ratbornus sedis Augustanæ Episcopus subscripsi.
Leodoinus Mutinensis Ecclesiæ Episcopus subscripsi.
Hildradus Albenis Ecclesiæ Episcopus subscripsi.
Bodo humilis sanctæ Aquensis Ecclesiæ Episcopus subscripsi.
Sabbatinus Ienuensis Ecclesiæ Episcopus subscripsi.
Eilbertus Comensis Episcopus subscripsi.
Adelardus servus servorum Dei Veronensis Episcopus subscripsi.
Ego Paulus sanctæ Ecclesiæ Placentiæ Episcopus subscripsi.
Ego Andreas sanctæ Florentinæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.
Reginerius Abbas subscripsi.
Signum Bosonis incliti Ducis & sacri palatii Archiministri atque Imperialis Missi.
Signum Richardi Comitis.
Signum Walfridi Comitis.
Signum Liutfridi Comitis.
Signum Alberici Comitis.
Signum Supponis Comitis.
Signum Hardingi Comitis.
Signum Bodradi Comitis palatii.
Signum Cuniberti Comitis.
Signum Bernardi Comites.
Signum Airboldi Comitis.

Acta sunt hæc in palatio Ticinensi anno Domini DCCCLXXVI. regni Domni Imperatoris Karoli Hludowici Augusti pie memorie filij in Francia XXXVI. imperij primo, Indictione IX.

CONFIRMATIO CISALPINORVM.

Sicut Dominus Iohannes Apostolicus & universalis Papa primò Romæ elegit atque sacra unctione constituit, omnesque Italici regni Episcopi, Abbates, Comites, & reliqui omnes qui cum illis conveniunt, Dominum nostrum gloriosum Imperatorem Karolum Augustum unanimi devotione elegerunt sibi protectorem ac defensores esse, ita & nos, qui de Fran-

cia, Burgundia, Aquitania, Septimania, Neustria, ac Provincia pridie Kalendas Iulij in loco qui dicitur Pontigonis anno xxxvi. in Francia ac Imperij primo iussu ejusdem Domni & gloriosi Augusti convenimus, pari consensu ac concordia devotione eligimus & confirmamus.

Et subscripserunt omnes Cisalpini Episcopi qui adfuerunt, & quorum nomina subter sequentia capitula, quæ confirmaverunt, tenentur adscripta.

In nomine Patris & Filij & Spiritu sancti. Incipiunt capitula quæ Dominus Imperator Karolus, Hludovici Augusti piæ memoriæ filius, una cum consensu & suggestione venerabilium Episcoporum & illustrium optimatum reliquorumque fidelium suorum ad honorem sanctæ Dei Ecclesiæ & ad pacem ac profectum totius Imperij sui fecit anno incarnationis Domini nostri Iesu Christi DCCC LXVII. regni verò sui in Francia xxxvi. Imperij autem sui primo, Indictione ix. mensis Februarii, in palatio Ticinensi.

C A P. I.

VT sancta Romana Ecclesia, sicut est caput omnium Ecclesiarum, ita ab omnibus honoretur & veneretur, neque quisquam contra jus & potestatem ipsius aliquid injustè agere præsumat: sed liceat ei debitum tenere vigorem, & pro universalis Ecclesiæ pastorem exhibere curam, atque sacris precibus omnium pro omnibus interpellare auctorem.

I I.

Vt honor Domino & spiritali patri nostro Iohanni summo Pontifici & universalis Papæ ab omnibus conservetur, & quæ secundum sacrum ministerium suum auctoritate apostolica decreverit, cum summa veneratione ab omnibus suscipiantur, & debita illi obedientia in omnibus conservetur.

I I I.

Et licet in omnibus id observare velimus, præcipuè tamen sancimus ut in termino beatorum Petri & Pauli Apostolorum principum nemo in eundo & redeundo, vel ibi morando, aliquam vastationem & depredationem facere præsumat, & quæ ipsius sanctæ Ecclesiæ propria sunt, nemo aliqua iniqua machinatione sine voluntate ipsius sacri Pontificis sibi vindicare præsumat. Quod si quisquam fecerit, restitutus malè præsumptis, immunitatem ipsius Ecclesiæ persolvat, & bannum nostrum tripliciter componat.

I V.

Vt ecclesiasticus honor, & sacerdotalis atque clericalis reverentia, debita competentique sinceritatis religione ab omnibus amplectatur, & in omnibus custodiatur, sicut avi & genitoris nostri monent edicta.

V.

Vt imperialis honor ab omnibus fideliter observetur, & quæ ab eo seu per epistolam seu per legatos præcipiuntur, à nullo impune audeant violari.

V I.

Vt Episcopi ministerium suum secundum sacros & sancto Spiritu promulgatos canones peragant, parrochias suas absque alicujus impedimento, prædicando, corrigendo, & confirmando circumstant, & in hoc agendo nullus eis contraire & quod ad ministerium illorum pertinet contradicere in ipsis parrochiis audeat, vel eis exinde aliquam molestiam inferat, sed adjutor, si oportuerit, invitatus à Pontifice quisque Ecclesiæ filius existat, ut liceat eis criminalia scelera & alia quæque corrigenda inquirere, discutere, & dijudicare canonicè. Quod qui temerare protèrvè præsumpserit, triplicem legem & triplex bannum nostrum persolvat.

V I I.

Vt Episcopi secundum sacram iussionem Domini nostri Iesu Christi prædicationem per se, vel per suos congruenter exercent, & Presbyteros suos ut similiter faciant instruere procurent. Et ut seculares

&

& fideles laici diebus festis, qui in civitatibus sunt, ad publicas stationes occurrant: & qui in villulis & possessionibus sunt, ad publicum officium in plebem festinent. Et nullus latibulosa Missarum in suis domibus officia celebrare præsumat sine sui rationabili licentia Episcopi.

VIII.

Vt Episcopi in civitatibus suis proximum Ecclesie claustrum instituunt, in quo ipsi cum clero secundum canonicam regulam Deo militent; & sacerdotes suos ad hoc constringant ut Ecclesias non relinquunt, & alibi habitare præsumant. Sint etiam subiecti proprio Episcopo secundum canonicam auctoritatem, nec per contumaciam ab eorum potestate dissiliant. Neque seculari potestati ad hoc eis commendare se liceat, aut eos quilibet recipere audeat, aut contra canonicas leges & debitam Episcopi potestatem quodammodo defensentur. Huiusmodi verò sacerdotes episcopalis ilico censura disciplinis ecclesiasticis subdat. Nec fas est omnium eorum sollicitudinem Episcopos non gerere, quibus in committendis sacris ordinibus dignum visum est communicasse.

IX.

Vt domibus sacerdotum, propter mala opinionis famam, habitatio feminarum penitus tollatur; neque illi in domos earum intrare indiscretè præsumant, ne nomen Dei, quod abicit, per illos blasphemetur per quos laudari pie & iugiter debet. Venationem quoque nullus tam sacri ordinis exercere præsumat; neque arma militaria pro qualicunque seditione portare audeat, aut habitum quemlibet tantum apicem sacerdotij non decentem assumat.

X.

Vt res Ecclesiasticas tam mobiles quam & immobiles nemo invadere vel auferre præsumat; & quæ à rectoribus Ecclesie hæcenus, ob timorem vel favorem, alicui libellario vel emphyteuticario jure dolosè & cum damni detrimento Ecclesie amissæ videntur, ad pristinum jus revertantur: quatenus liceat illis quibus earum cura commissa est, quieto & pacifico ordine eas tenere, & pro nobis ac regno nobis à Deo commissio orare, pauperibusque debita stipendia erogare, familiam Ecclesie justè & rationabiliter regere & gubernare. Transgressoribus autem indicimus injustè præsumpta restituere, & sicut superius præfixum est, triplicem legem & triplex bannum nostrum persolvere.

Tom. II.

XI.

Vt decimæ conlaborationum & animalium secundum sacra præcepta Domino absque fraude & aliqua retractatione offerantur; & in potestate Episcopi maneat qualiter Presbyteris dispensentur canonicè. Et ut Ecclesias baptismales, quas plebes appellant, secundum antiquam consuetudinem Ecclesie filij instaurent.

XII.

Vt Episcopi Comites & vassos nostros in parrochia eorum manentes paterno amore secundum ecclesiasticum ministerium diligant. Ipsi verò Comites & vassalli seu reliqua generalitas prædictos Episcopos ut sanctos patres honorent & venerentur, & ad ministerium illorum peragendum, ubicunque poterint, eos adjuvare decertent. Si verò, quod non optamus, eis infesti, quò minus quæ Dei sunt exercere possint, reperti fuerint, aut ipsi contra leges officia sua violaverint, & eos quos venerari debent inquietaverint, secundum Capitulare avi & genitoris nostri emendent. Qualiter quoque Presbyteros ac reliquos gradus honorent, ipsius capitularis forma doceantur. Ipsi nihilominus Episcopi, singuli in suo episcopio, missatici nostri potestate & auctoritate fungantur.

XIII.

Vt Episcopi & Comites in suis ministeriis commorantes in suis consistant domibus cum suis vassallis, neque præsumant occasione hospitij in pauperioris cuiuspiam vicini domo nisi rogati commorari, quia ob hoc maximè deprædationes & discordias hæcenus pullulasse manifestum est. Prævideant quoque, secundum ministerium unusquisque suum, ne in potestate illorum prædæ & devastationes hant. Et si aliqui hoc facere tentaverint, omni sua virtute illis resistent. Et si ipsi per se constringere illos ad emendationem non poterint, constitutis Missis nostris renuntient, ut ipsorum iudicio legaliter secundum Capitulare avi & genitoris nostri emendent. Quòd si & ipsi hoc emendare nequiverint, ad nostram notitiam perducant.

XIV.

Vt quotiens divinum iudicium aliquem Ecclesie Præsulem è sæculo vocaverit, nullus ad suimet perditionem facultates ejus invadat, diripiat, & ad jus suum transferat; sed erogataris & elemosynariis ecclesiasticis, cum ipsius Ecclesie constituto œconomio, liberum sit, canonico more, justè rationabiliterque deputata

Q

successori futuro reservare, vel quibus-
cunque, sicut expedit, pro ejus spiritu di-
stribuere. Quod qui iniqua cupiditate
transgredi praesumpserit, ut superius praescri-
bitum est, inrefragabiliter multetur.

XV.

Vt nemo fidelium nostrorum quodam-
modo aliquem celet quem nostrum scie-
rit infidelem esse, neque ei sustentationem
quamcunque praestare pertentet, si eum
ad nostram fidelitatem revocare nequi-
verit. Quicumque autem contra haec fe-
cerit, praedeessorum & progenitorum
nostrorum judicium experietur.

Ansbertus Archiepiscopus subscripsi.

Iohannes humilis Aretinae Ecclesiae Episcopus subscripsi.

Adalardus servus servorum Dei sanctae
Veronensis Ecclesiae Episcopus sub-
scripsi.

Adalgaudus Vercellensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Azo Eporediensis Episcopus subscripsi.

Benedictus Episcopus Cremonensis sub-
scripsi.

Hildradus Albenensis Episcopus subscripsi.
Gerardus exiguus Ecclesiae Laudensis E-
piscopus subscripsi.

Iohannes humilis Episcopus sanctae Ti-
cinenensis Ecclesiae subscripsi.

Teudulfus Terdonensis Episcopus sub-
scripsi.

Hilduinus Astensis Episcopus subscripsi.

Sabbatinus humilis Ienuensis Ecclesiae
Episcopus subscripsi.

Signum Bosonis Ducis & Missi Italiae at-
que sacri palatii Archimistri.

Signum Bernardi Comitis.

Signum Bodradi Comitis palatii.

Signum Ricardi Comitis.

Signum Airboldi Comitis.

Signum Cuniberti Comitis.

Signum Supponis Comitis.

Signum Alberici Comitis.

Signum item Bernardi.

Signum Hardingi Comitis.

Signum Berardi Comitis.

Iohannes Tuscanensis Episcopus, Lega-
tus sanctae sedis apostolicae & Domni
Iohannis summi Pontificis & universalis
Papae, in his quae supra scripta sunt in-
terfui, consensi, & subscripsi.

Ansegisus Senonum metropolis Episco-
pus, sanctae & apostolicae sedis per Dom-
num Iohannem summum Pontificem
Papam Vicarius, interfui, consensi, &
subscripsi.

Iohannes Aretinus Episcopus, sanctae se-
dis apostolicae Legatus, interfui, con-
sensi, & subscripsi.

Hincmarus Remorum Archiepiscopus
subscripsi.

Frotarius Archiepiscopus consensi & sub-
scripsi.

Aurelianus Lugdunensis Ecclesiae Episco-
pus in Christi nomine roboravi.

Ottramnus Viennensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Iohannes Rotomagensis Ecclesiae Archie-
piscopus subscripsi.

Bertmundus Ebreduensis Ecclesiae Archie-
piscopus subscripsi.

Ragenelmus Tornacensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Vvalterus humilis Aurelianensis Ecclesiae
Episcopus subscripsi.

Gerboldus Cabillonensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Gislebertus Carnotensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Hildeboldus Sueffionensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Rostagnus sanctae Arelatenensis Ecclesiae
humilis Episcopus subscripsi.

Isaac Lingonensis Ecclesiae Episcopus sub-
scripsi.

Lantbertus Matiscensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Ingelvinus sanctae Parisiacensis Ecclesiae
Episcopus subscripsi.

Geroldus Ambianensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Abbo Nevernensis Ecclesiae Episcopus
subscripsi.

Iohannes Cameracensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Hadebertus Silvanectensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Odo Belgivacorum Episcopus in Christi
nomine subscripsi.

Ratbertus Valentinae Ecclesiae Episcopus
subscripsi.

Bernarius Gratianopolitanae Ecclesiae
Episcopus subscripsi.

Angenuus Gabalitanensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Birico Vvapincensis Ecclesiae Episcopus
subscripsi.

Alduinus Avinionensis Ecclesiae Episco-
pus subscripsi.

Vvido Vallavenensis Ecclesiae Episcopus
subscripsi.

Hildebrannus Sagenis Episcopus sub-
scripsi.

Vvillebertus humilis Catalaunorum Episcopus subscripsi.
Ragenfridus Meldensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Heirardus Lixoviensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Sigenandus Constantiensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Ætherius Vivariensis Episcopus subscripsi.
Erchambertus Bajocensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Hedenulfus Laudunensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Agilmarus Arvernensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Anselmus Lemovicensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Adalbertus Morinensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Vvillelmus Cadurcorum Ecclesie Episcopus subscripsi.
Lupus Albienfis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Ottulfus sancte Trecaffine Ecclesie humilis Episcopus subscripsi.
Berardus Viridunensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Arnaldus Leucorum Ecclesie Episcopus subscripsi.
Franco Tungrensis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Theodoricus Vefontiorum Ecclesie Archiepiscopus subscripsi.
Vvala Autifiodorensis Episcopus subscripsi.
Adalgarius Auguftidunensis Episcopus subscripsi.
Hemico Dienfis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Aimarus Ruthenensium Ecclesie Episcopus subscripsi.
Theotarius Gerundenfis Ecclesie Episcopus subscripsi.
Hugo Abba.
Albustus Abba ex monasterio quod vocatur Bethleem five Ferrarias.
Hilduinus Abba & Bibliothecarius.
Vulfardus Abba scripsit & subscripsit.
Gaulzlenus Abba & Archicancellarius.

TITVLVS XLIX.

ACTORVM SYNODI PONTIGONENSIS EDITIO

altera, illa fortasse quam cum Legatis apostolicis dictasse & in synodo legisse dicitur Odo Episcopus Bellovacensis.

Sancta synodus quæ in nomine Domini vocatione Domni Iohannis ter beatissimi ac universalis Papæ & iussione Domni Karoli perpetuo Augusti congregata est in loco qui vocatur Pontigonis anno incarnationis dominicæ DCCCLXXVI. Indictione IX. regni præfati invictissimi Imperatoris XXXVII. imperij autem primo, XVII. Kalendarum Augusti, hæc capitula quæ subter adnexa sunt instituit.

C A P. I.

Obeunte Hludouico, qui Romani imperij iura regebat, Dominus Iohannes ter beatissimus Papa per Gadericum Veliternensem, Formosum Portuensem, Iohannem Aretinum venerabiles Episcopos Domnum Karolum tunc Regem ad limina beatorum Apostolorum invitavit, eumque Ecclesie ipsius defensionem ac tutorem elegit, imperialique diademate coronavit, cum præ cunctis solum & specialem eligens qui Romani imperij

Tom. II.

sceptra teneret. Cujus sacris institutionibus pro debito parentes, quod ipse instituit instituitimus, & quod ipse confirmavit pari consensu omnes firmamus.

II.

Congregata igitur in Romana urbe sancta synodo, ante adventum prædicti Domini Imperatoris, misit cum consensu omnium epistolas Hludouico Regi, filiis quoque ipsius, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, ac reliquis primoribus regni sui, monentes eos apostolica auctoritate more paterno servare quæ pacis sunt, ne

Q ij